

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی آذربایجان غربی
معاونت بهداشت

پویش دانشگاهی
"مبارزه با سرطان"

بهمن ۱۴۰۱

گردآوری:

نوریه دلیلی

دکتر مریم یزدی زاده

زمستان ۱۴۰۱

اهداف پوشش

هدف کلی

- کاهش بروز و مرگ و میر ناشی از سرطان و بهبود کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان

اهداف اصلی

- افزایش آگاهی و جلب مشارکت مردم در خصوص قابل پیشگیری بودن سرطان و شیوه های آن (با تاکید بر مشکلات منطقه ای)
- اصلاح باورهای نادرست مردم در خصوص سرطان از جمله درمان ناپذیر بودن آن
- جلب مشارکت سیاستگذاران و مجریان سلامت (درون و برون بخشی) در کنترل عوامل خطر سرطان (با تاکید بر مشکلات منطقه ای)

اهداف اختصاصی

اهداف	سطوح
<ul style="list-style-type: none"> افزایش آگاهی مردم در مورد بیماری سرطان و راههای تشخیص به موقع و زودهنگام این بیماری و پیشگیری از آن افزایش آگاهی از راهحل های موجود، ایده ها و شیوه ها پیشگیری و کنترل سرطان تغییر نگرش مردم در مورد بیماری سرطان جلب مشارکت مردم در خصوص قابل پیشگیری بودن سرطان و شیوه های آن اصلاح باورهای نادرست مردم در خصوص سرطان از جمله درمان ناپذیر بودن آن ارتقای خودکارآمدی مردم در خصوص انجام رفتارهای پیشگیری کننده از سرطان افزایش آگاهی افراد از عوامل خطر، مشکلات بهداشتی، عوامل مستعد کننده فردی در ابتلا به سرطان ارتقا سطح دانش افراد جامعه در رابطه با دسترسی به خدمات بهداشتی مربوط به تشخیص زودرس در سطوح مختلف شبکه بهداشتی درمانی افزایش سواد بهداشتی افراد در جستجوی منبع اطلاعاتی مرتبط با سرطان افزایش انگیزه عموم مردم جهت پیشگیری و کنترل سرطان 	فردی
<ul style="list-style-type: none"> افزایش تعداد و نوع مداخلات مرتبط با برنامه پیشگیری از سرطان در شبکه های اجتماعی (نیکوکاران، خیرین سلامت) افزایش حمایت اجتماعی برای ایجاد تغییرات مثبت در مورد سرطان به وسیله اعضای شبکه سیاستگذاران و مجریان سلامت (درون و برون بخشی) در کنترل عوامل خطر سرطان افزایش نگرش مطلوب نسبت به برنامه پیشگیری از سرطان توسط گروه های مرجع جامعه (اساتید دانشگاه، پزشکان، روحانیون، تجار سرشناس، ورزشکاران، هنرمندان ...) افزایش هنجارهای مطلوب اجتماعی برای تغییرات مثبت در حوزه سرطان 	سطح شبکه
<ul style="list-style-type: none"> جلب مشارکت سیاستگذاران و مجریان سلامت (درون و برون بخشی) در کنترل عوامل خطر سرطان بالا بردن حساسیت افراد ذی نفوذ سازمان در مورد کنترل و پیشگیری از سرطان (این که تصمیم گیرندگان و افراد مؤثر سازمان ها، امکان تغییر در سازمان و اتخاذ برنامه های کنترل عوامل 	سطح سازمانی

پوشش ملی مبارزه با سرطان

بهمن ۱۴۰۱

اهداف	سطوح
<p>خطر سرطان را در نظر داشته باشند)</p> <p>افزایش اهمیت کنترل و پیشگیری از سرطان و ضرورت برای تغییر در سازمان‌های اثرگذار</p> <p>بازنگری در چشم‌انداز و رسالت سازمانی سازمان‌های اثرگذار در راستای نیل به هدف کلی کمپین و ایجاد یک دستور کار در کنترل عوامل خطر سرطان</p> <p>افزایش کمیت و کیفیت اطلاعات مربوط به کنترل عوامل خطر سرطان و تغییر سیاست‌های مورد نیاز</p> <p>افزایش اعتماد به نفس سازمانی و اتخاذ صلاحیت و شایستگی در ایجاد تغییرات در کنترل عوامل خطر سرطان</p> <p>افزایش اطلاعات پایه سازمانی مورد نیاز برای تغییر، نه تنها مقدار (محیط اطلاعات) و کیفیت اطلاعات در حوزه سرطان بلکه دیدگاه و سطح ارتقا هم در نظر گرفته شود.</p>	
<p>افزایش فعالیت‌ها در راستای ایجاد تغییرات اجتماعی مانند همکاری میان گروه‌های اجتماعی در حوزه سرطان</p> <p>افزایش ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نگرش‌ها و عقایدی که تغییر سیاست‌ها در حوزه سرطان را مورد حمایت قرار می‌دهد</p>	سطح اجتماعی
<p>تاکید بر برنامه ریزی‌های مبتنی بر مشکلات موجود در همان منطقه</p> <p>تاکید بر مداخلات آموزشی و اطلاع رسانی به منظور پیشگیری و تشخیص زودهنگام سرطان‌های شایع در منطقه</p>	منطقه ای

گروه‌های هدف و ذینفعان پوشش

گروه‌های هدف اصلی

- مردم به ویژه نوجوانان و جوانان
- بیماران و خانواده‌ها
- سیاستگذاران و مجریان خارج حوزه سلامت
- سیاستگذاران و مجریان حوزه سلامت

ذینفعان و شرکای برنامه پوشش

- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ارومیه
- دفتر امور بانوان استانداری
- شبکه‌های بهداشتی درمانی و مراکز بهداشت شهرستان‌های تحت پوشش دانشگاه
- سازمان صدا و سیما مرکز استان آذربایجان غربی (مرکز ارومیه و مهاباد)
- اداره کل آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فن آوری، فرهنگ و ارشاد اسلامی، ورزش و جوانان و ...
- شهرداری‌ها
- سازمان نظام پزشکی
- انجمن‌های علمی
- سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه
- افراد حقیقی (هنرمندان، ورزشکاران، خبرنگاران، ...)

پیام های پوشش

شعار پوشش

▪ شعار اصلی: فاصله ها را کم کنیم

چگونه	کدام فاصله ها
آموزش چهره به چهره در سطح نظام شبکه بهداشتی درمانی آموزش های عمومی در رسانه ها برگزاری پوشش ها	فاصله بی خبری از عوامل خطر سرطان تا دانستن آنها
	فاصله بی خبری از علائم و نشانه های سرطان تا دانستن آنها
توسعه شبکه ملی مراقبت سرطان، تجهیزات و نیروی انسانی برای تشخیص و درمان سرطان به صورت عادلانه در تمام کشور	فاصله شناسایی یک فرد مشکوک به سرطان تا تشخیص قطعی او
	فاصله تشخیص تا شروع درمان
	فاصله دسترسی شهرهای توسعه یافته و شهرهای کمتر برخوردار و روستاها به امکانات
ارائه درمان مطابق استانداردها	فاصله درمان های روزمره تا درمان های با استاندارد بالا
افزایش پوشش بیمه ای خدمات قرار دادن درمان های پیشرفته تحت پوشش بیمه	فاصله دارا و ندار
طراحی و اجرای برنامه های مراقبت سرطان برای گروه های سنی کودکان، نوجوانان و بزرگسالان به صورت عادلانه	فاصله گروه های سنی مختلف به خدمات پیشگیری، تشخیصی و درمانی
برنامه ریزی و تخصیص منابع برای توسعه خدمات پیشگیری و تشخیص زودهنگام برنامه ریزی و تخصیص منابع برای توسعه مراقبت های حمایتی و تسکینی برنامه ریزی و تخصیص منابع برای توسعه خدمات جراحی و رادیوتراپی و درمان های نوین سیستمیک	فاصله بین دسترسی به انواع خدمات تشخیصی و درمانی

پیام های پوشش

الف- مردم به طور عام

- سرطان قابل پیشگیری است.
- سهم شما از علل قابل پیشگیری مرگ ناشی از سرطان، بیش از پنجاه درصد است.
- روش های خودمراقبتی برای پیشگیری اولیه از سرطان را بشناسید.
- علایم هشداردهنده سرطان را بشناسید. هر چه سرطان زودتر تشخیص داده شود، درمان پذیر تر است.
- زندگی روانی، معنوی و اجتماعی سالم، یعنی ابتلای کمتر به سرطان؛ خود و دیگران را دوست بدارید.
- شما برای تامین، حفظ و ارتقای سلامت خود، خانواده و اطرافیان مسولیت فردی، خانوادگی و اجتماعی دارید.
- باورهای نادرست را کنار بگذارید و به دیگران امید بدهید: دست کم نیمی از سرطان ها درمان پذیرند.
- سرطان بیماری سنین بالاست، اما گاهی زمینه ارثی، شروع سرطان را جلو می اندازد.
- سن سرطان در ایران پایین تر نیست، جمعیت جوان ما بیشتر است.
- سرطان قابل پیشگیری است اگر شیوه زندگی خود را اصلاح کنیم.
- سرطان مساوی مرگ نیست.
- سرطان درمان پذیرتر است اگر علایم هشداردهنده آن را بشناسیم
- درباره سرطان گفتگو کنید، سرطان قابل پیشگیری و درمان است.

ب- نوجوانان و جوانان

- سرطان قابل پیشگیری است.
- اولین پک سیگار، شما را به دنیای دود وارد می کند؛ دنیایی که پیدا کردن راه خروج از آن دشوار است.
- با مصرف قلیان، غول درون شیشه را بیرون نکشید.
- چه خوب است که در دور همی های دوستانه، نشانی از دود نباشد.
- به جای مصرف فست فودها، از خانواده بخواهید غذاهای سالم پرانرژی برای تان آماده کنند.
- بد نیست گاهی به مادرتان استراحت بدهید، چرا شما یک غذای سالم برای همه درست نمی کنید؟
- در برنامه روزانه زندگی خود حتی چند دقیقه هم شده ورزش کنید.
- چقدر خوب است گاهی شما برنامه ورزشی دسته جمعی برای خانواده بچینید.

ج- بیماران و خانواده ها

- سرطان مساوی مرگ نیست.
- سرطان بیماری مسری نیست.
- جراحی باعث پخش شدن سرطان نمی شود.
- اطلاع از تشخیص وضع بیمار را بد نمی کند، اگر بیمار شما دوست داشت بیشتر بداند، او را از این حق محروم نکنید.
- سرطان تقدیر نیست، دنبال مقصر نگردید.
- درد جزیی از سرطان نیست.
- با خودمراقبتی و امید می توان سرطان را نیز به زانو در آورد.
- شاید ابتلا به سرطان، آغازی دوباره باشد.

د- سیاستگذاران خارج حوزه سلامت

- مشکلات منطقه ای ایجاد کننده سرطان در آن منطقه را بشناسید و مداخلات هدفمند را طراحی کنید
- مالیات بر خرده فروشی سیگار را افزایش دهید.
- بر کیفیت تولید و توزیع محصولات غذایی نظارت کنید.
- بر سلامت و ایمنی خودروهای داخلی نظارت کنید.
- بر تولید، توزیع و مصرف سوخت در کشور نظارت کنید.
- بودجه لازم برای توسعه حمل و نقل عمومی سالم، ایمن و سبز را تامین کنید.
- بر کیفیت آب نوشیدنی نظارت کنید.
- آلاینده های سرطان زا را رصد و مدیریت کنید.

ه- سیاستگذاران حوزه سلامت

- مشکلات منطقه ای ایجاد کننده سرطان در آن منطقه را بشناسید و مداخلات هدفمند را طراحی کنید
- پیشگیری موثرترین و مقرون به صرفه ترین شیوه مبارزه با سرطان است، آن را در اولویت قرار دهید.
- برنامه های تشخیص زودهنگام و نظام ارجاع را فراموش نکنید.
- با کیفیت ترین خدمات را در مراکز جامع سرطان ساماندهی کنید.
- مراقبت های حمایتی و تسکینی را برای بیماران فراهم کنید.
- آموزش، حمایت و احترام به حقوق بیماران را تقویت کنید.
- دسترسی عادلانه به خدمات را برای تمام مردم به ویژه بیماران فراهم کنید.

طراحی و اجرای پوش

مراحل اجرای پوش

- طراحی برنامه (با تاکید بر مداخلات مبتنی بر اولویت های منطقه ای)
- جلب مشارکت ذینفعان
- تهیه محتواهای آموزشی و تبلیغاتی
- اجرای برنامه
- برگزاری مراسم هفته سرطان (۸_۵ بهمن)
- پایش و ارزشیابی برنامه

فهرست مهمترین اقدامات پوشش

الف - برنامه های تبلیغی و حمایت طلبی

- پایگاه اطلاع رسانی (<https://cancer.behdasht.gov.ir>) و پایگاه اطلاع رسانی (سایت وب دای دانشگاه علوم پزشکی / سایت معاونت بهداشت / شبکه های بهداشتی درمانی)
 - ✓ دسترسی و بهره برداری از پوسترها، بسته های آموزشی و تیزرها
 - ✓ اطلاع رسانی در خصوص عوامل خطر و علایم هشداردهنده سرطان های شایع در منطقه
 - ✓ امکان ارائه درخواست برای مشارکت بر اساس لیست اقدامات و یا پیشنهادهای شخصی و سازمانی
- مشارکت صدا و سیما
 - ✓ پخش تیزرهای تلویزیونی، رادیویی
 - ✓ پرداختن به اهداف پوشش در برنامه های جاری
- مشارکت شهرداری ها
 - ✓ ارائه شعار پوشش در بیلبوردها
 - ✓ برنامه های تبلیغی در فرهنگسراها، پارک ها، خانه های سلامت، میدین میوه و تره بار
- مشارکت هنرمندان؛ سینما، تئاتر و موسیقی
 - ✓ پخش تیزرهای پوشش پیش از نمایش فیلم
 - ✓ اطلاع رسانی در سالن ها پیش از اجرای نمایش یا ...
 - ✓ برگزاری مراسم نمادین مانند مراسم "قلیان ها را گلدان کنیم" و ...
- مشارکت ورزشکاران
 - ✓ اطلاع رسانی در مسابقات ورزشی
 - ✓ برگزاری مسابقه ورزشی نمادین به نفع بیماران
 - ✓ برگزاری مسابقه دو / پیاده روی با هدف تبلیغ در زمینه حذف دخانیات
- فضای مجازی
 - ✓ اطلاع رسانی و انتشار تیزرها

ب - برنامه های آموزشی مردمی

- مشارکت صدا و سیما در سطح ملی و استانی
 - ✓ پخش فیلم های کوتاه آموزشی (قابل دانلود از پایگاه اطلاع رسانی پوشش یا فیلم های تهیه شده در سطح دانشگاه ها)
 - ✓ برگزاری مسابقه مبتنی بر برنامه های آموزشی
- وزارت آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فن آوری
 - ✓ ارائه بسته های آموزشی برای محیط های آموزشی
 - ✓ برگزاری مسابقه مبتنی بر بسته آموزشی
- نشریات
 - ✓ تهیه و انتشار مقالات آموزشی و مصاحبه ها

- فضای مجازی
- ✓ انتشار فیلم های کوتاه آموزشی

ج- برنامه های مرتبط با جلب مشارکت سیاستگذاران

- ارائه بسته تعیین سهم و تکلیف دستگا ها در کاهش عوامل خطر سرطان (با تاکید بر مداخلات مبتنی بر اولویت های منطقه ای)
- مشارکت صدا و سیما
- ✓ برگزاری مصاحبه ها با دیدگاه افزایش مطالبه گری (برنامه پایش یا مناظره)
- نشریات
- ✓ مصاحبه با مسوولان و سیاستگذاران
- درخواست برای اقدامات عملی سیاستگذاران خارج حوزه سلامت
- ✓ اجرای "قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات" با توجه به تصویب "قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون چارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات" در سال ۱۳۸۳ همچنین "قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات" مصوب سال ۱۳۸۵ به ویژه با افزایش قیمت سیگار و مالیات بر خرده فروشی و محدودیت دسترسی به آن
- ✓ نظارت بر فرایند تولید، نگهداری و انتقال محصولات کشاورزی از نظر مواد آسیب رسان به سلامتی با عنایت به ماده ۳۹ قانون برنامه پنجم توسعه همچنین ماده ۶ "قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی" مصوب سال ۱۳۸۹
- ✓ نظارت بر کیفیت تولید محصولات غذایی به ویژه درصد چربی های مضر، نمک، شکر، افزودنی ها و شیوه بسته بندی آنها بر مبنای مواد ۲۸، ۴۲، ۱۳۶ قانون برنامه پنجم توسعه
- ✓ تلاش در جهت بهبود کیفیت هوای شهرهای بزرگ به ویژه با نظارت بر کیفیت سوخت، تولید خودروهای باکیفیت و بهبود حمل و نقل عمومی با عنایت به "قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا" مصوب سال ۱۳۷۴
- ✓ تلاش در جهت بهبود کیفیت آب آشامیدنی با عنایت به ماده ۱۲۷ قانون برنامه پنجم توسعه
- درخواست برای اقدامات عملی سیاستگذاران حوزه سلامت
- ✓ تلاش در جهت کنترل عوامل خطر مرتبط با سرطان های منطقه از جمله با برگزاری دست کم یک جلسه تا زمان برگزاری پوشش و سپس نشست های منظم با حضور ذینفعان خارج حوزه سلامت، اعضای هیات علمی و خبرگان مرتبط با موضوع
- ✓ تلاش روزافزون در جهت اجرای برنامه کنترل عوامل خطر سرطان مرتبط با شیوه زندگی در سطح شبکه های بهداشتی درمانی
- ✓ تلاش روزافزون در جهت اجرای برنامه های تشخیص زودهنگام سرطان های شایع
- ✓ تلاش برای توسعه مراکز سرطان
- ✓ تلاش برای ارائه خدمات با کیفیت و استاندارد
- ✓ تلاش برای حمایت مالی از بیماران به ویژه بیماران نیازمند
- ✓ تلاش برای ارائه مراقبت های حمایتی و تسکینی

پوش ملی مبارزه با سرطان

بهمن ۱۴۰۱

د- اطلاع رسانی در خصوص فعالیت های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- ارائه سند "برنامه ملی مدیریت سرطان"
- ارائه گزارش عملکرد "برنامه ملی مدیریت سرطان"
- آماده سازی و انتشار گزارش های سالیانه ثبت سرطان و معرفی داشبورد اطلاعات سرطان
- توسعه برنامه های تشخیص زودهنگام سرطان ها در سطح شبکه بهداشتی درمانی با مشارکت سازمان های مردم نهاد و خیریه

ه- روز شمار هفته سرطان

پیشگیری از سرطان با شیوه زندگی	۸ بهمن ۱۴۰۱
پیشگیری از سرطان با محیط سالم	۹ بهمن ۱۴۰۱
سرطان و اهمیت تشخیص زودهنگام آن	۱۰ بهمن ۱۴۰۱
سرطان و بهبود کیفیت زندگی بیماران و خانواده ها	۱۱ بهمن ۱۴۰۱
سرطان و جایگاه نهادهای دولتی و حاکمیتی	۱۲ بهمن ۱۴۰۱
سرطان و نقش زنان و خانواده در مدیریت آن	۱۳ بهمن ۱۴۰۱
سرطان و نقش سازمان های مردم نهاد و خیریه	۱۴ بهمن ۱۴۰۱
مدیریت سرطان در کودکان و جوانان	۱۵ بهمن ۱۴۰۱

و- برگزاری مراسم هفته سرطان (۸ تا ۱۵ بهمن ۱۴۰۰)

- دعوت از ذینفعان و مشارکت کنندگان
- گزارش مهم ترین اقدامات انجام شده (با تاکید بر مداخلات مبتنی بر اولویت های منطقه ای)
- تقدیر از تلاشگران عرصه مبارزه با سرطان